

*Estelle, Sophie a Aurelia –
tři ženy rozdělené časem,
tři propojené osudy.*

BYT NAD SEINOU

Kelly Bowenová

Londýn 2017: Když Aurelia Leclairová zdědí přepychový byt v Paříži, o němž neměla ani tušení, ohromeně zjišťuje, že její babička skrývala nejedno tajemství, i sbírku vzácných obrazů a luxusních večerních rób. Jedna zvláštní malba jí do cesty přivede restaurátora Gabriela Seymoura a ona se spolu s ním rozhodne odhalit pravdu skrytou ve stěnách bytu.

Paříž 1942: Ačkoli „město světla“ se potýká s německou okupací, okouzující Estelle Allardová si užívá v salonech nedotčených útrapami války. Když si však nacisté přijdou pro její přátele, spěchá jim na pomoc a nepřemýšlí o ceně, již bude muset zaplatit. Do událostí zasáhne i tajemná špionka s krycím jménem Celine. Obě ženy se srdnatě vrhají proti ničivé převaze, která hrozí rozdrtit je i jejich milované, aniž tuší, že důsledky jejich činů ovlivní i budoucí generace.

Tři ženy rozdělené časem, tři osudy odehrávající se v nebezpečné i vzkvétající Paříži. Každá z nich musí najít odvahu čelit nástrahám měnícího se světa a napsat další kapitolu v historii své rodiny.

„Uhrančivý román zalidněný plnokrevnými postavami s tragickým osudem. Dávná historie skrytá ve stěnách bytu vás uchvátí hned od první stránky.“

– Publishers Weekly

„Byt nad Seinou Kelly Bowenové je podmanivý příběh dvou žen, které s odvahou a soucitem čelí nebezpečí okupované Paříže. Bowenová vykresluje mnohohrstevnatý obraz vysoké společnosti, intrik a obětavosti, zároveň dojemný i plný naděje.“

– Julia Kelly, autorka mezinárodního bestselleru *Světlo nad Londýnem*

Kelly Bowenová

BYT NAD SEINOU

Kelly Bowenová

BYT NAD
SEINOU

Přeložil Zdík Dušek

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Copyright © Kelly Bowen, 2021

Translation © Zdík Dušek, 2022

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-666-8 (ePub)

ISBN 978-80-7625-665-1 (pdf)

ISBN 978-80-7625-222-6 (print)

*Neopřevovaným hrdinům,
kteří s mimořádnou odvahou a nasazením
bojovali proti nenávisti a pronásledování.
Vaše oběť a úsilí nebudou nikdy zapomenuty.*

K A P I T O L A

I

Aurelia

PAŘÍŽ, FRANCIE
10. ČERVNA 2017

Ta žena byla nahá. Ve víru výrazně červených a oranžových odstínů měla paže zvednuté nad hlavu, ruce natažené, vlasy jí za zády splývaly jako půlnoční mrak. Tmavýma očima shlížela z plátna ozářeného kuželem světla, který na ni dopadal otevřenými dveřmi bytu, a tvářila se zlostně a vyčítavě, jako by měla vztek, že někdo vnikl do jejího soukromého prostoru. Lia ve dveřích ztuhla. V jedné ruce držela těžký klíč a ve druhé štůsek úhledně srovnaných právnických dokumentů, v nichž stálo, že má plné právo tu být.

A že tento neznámý byt včetně všeho, co v něm najde, teď patří jí.

Jde o mimořádně cennou nemovitost, ujistili ji právníci. Vaše babička vás musela zbožňovat, poznamenala závistivě úřednice, když si přečetla adresu. Lia na nic z toho

neodpověděla, protože babiččiny pohnutky zůstávaly i po její smrti stejně tajemné jako za jejího života a Lia si nebyla jistá, zda k nim patřilo i nějaké zbožňování.

„Všechno by mělo fungovat,“ ujistila ji správcová stojící u schodů. Byla to překvapivě mladá žena s nakrátko ostříhanými a narůžovo obarvenými vlasy, která se jí s úsměvem představila jako Celeste. Lie se okamžitě zalíbila. „Nebývám v kanceláři moc často, ale kdybyste něco potřebovala, jsem vždycky poblíž. Stačí zavolat.“

„Děkuju,“ odpověděla Lia nesměle a strčila klíč do kapsy.

„Po telefonu jste říkala, že tenhle byt patřil vaší babičce,“ opřela se Celeste ležérně o zábradlí.

„Ano. Odkázala mi ho.“ Tak jí to aspoň sdělili notáři, když si ji pozvali do kanceláře a položili před ni stoh listin. A ačkoli byl byt placen z účtu vedeného na babiččino jméno, pokud Lia věděla, Estelle Allardová nikdy nebydlela jinde než v Marseille.

„Ach,“ Celeste zjihly rysy, „upřímnou soustrast.“

„Děkuju. Nezemřela nečekaně. Zato ten byt je tak trochu... šok.“

„Ale ne zrovna nepříjemný, co?“ podotkla Celeste. „Mít takovou kliku by si přál každý.“

„To je pravda,“ připustila Lia, zatímco si pohrávala se smaltovaným přívěskem na řetízku, který jí visel okolo krku. Do dnešního dne byl starožitný šperk jediným dárkem, který jí babička kdy věnovala, bez jakékoli obřadnosti při Liiných osmnáctinách. Zamyšleně se podívala na správcovou. „Jak dlouho tu pracujete?“

„Šest let.“

„O tomhle bytě asi nic nevíte? Nebo o mé babičce, Estelle Allardové?“

Celeste zavrtěla hlavou. „Je mi líto, ale nevím. Znáám sice většinu lidí v domě, ale popravdě jsem netušila, komu tenhle byt patří, jenom že byl neobydlený už v době, kdy jsem tu začínala.“

Lia si z náhlého popudu strčila stoh dokumentů pod paži a rozeplula tašku na složky, odkud vytáhla malý obraz zhruba o velikosti listu papíru. Jednalo se o svěží, byť poněkud naivní ztvárnění sídla obklopeného skupinami smaragdových stromů a tyčícího se na pozadí kobaltové oblohy. Kromě klíče od bytu šlo o jedinou další věc, kterou jí babička výslovně odkázala.

„A co jméno Seymour? William Seymour? Říká vám to něco?“ zeptala se Lia a ukázala obraz správcové.

Celeste znovu zavrtěla hlavou. „Ne. Smím se zeptat, kdo to byl?“

„Nemám tušení. Vím jenom, že namaloval tenhle obraz.“

Zdálo se, že to Celeste zaujalo. „Myslíte si, že tu kdysi bydlel?“

„Nevím,“ vzdychla Lia a vrátila malbu do tašky. Vlastně nečekala, že dostane odpověď, ale položením otázky neměla co ztratit.

„Můžu se mrknout do záznamů, jestli chcete,“ navrhla Celeste bezprostředně. „Náš archiv sahá řadu let do minulosti. Jestli tu ten William Seymour někdy bydlel, třeba to zjistím.“

Liu dojala laskavost její nabídky. „Ne, to je dobré.“ Nechtěla mrhat jejím časem. Přinejmenším do doby, než se pokusí něco zjistit sama.

„Fajn. Ale jestli si to rozmyslíte, ozvěte se mi.“

„Děkuju. Ozvu.“

Celeste zaváhala. „Chystáte se tu bydlet?“ zeptala se nakonec.

Lia se nadechla k odpovědi, ale pak zase jen beze slova vydechla. Jednoduchá odpověď zněla *Ano, přinejmenším dočasně*. Ale dál? Na to odpověď neměla.

„Nic mi do toho není,“ sklonila správcová hlavu, „pardon.“

„Neomlouvejte se,“ usmála se Lia. „Ještě jsem se nerozhodla.“

„Doufám, že tu budete bydlet,“ vyhrkla Celeste upřímně. „Bylo by prima mít tady...“

Ozvalo se cvaknutí zámku doprovázené krátkým porывem hysterického štěkotu. Lia se otočila. Z bytu přes chodbu se vynořila postarší dáma a šouravě k ní vykročila. Pod paží držela zmítající se raneček bílých chlupů, ve druhé ruce měla špičatou hůlku. Byla oblečená jako modelka z americké reklamy na mýdlo nebo vysavače z poloviny dvacátého století: v květovaných šatech se širokou sukní a zúženým pasem a se šňůrou velkých perel na krku. Bílé vlasy se jí vlnily kolem štědře zapudrovaného obličej, rty měla namalované výraznou šarlatovou rtěnkou. Barva rtěnky pronikla i do hlubokých vrásek kolem úst, takže výsledný dojem byl poněkud strašidelný. Aurelia zničehonic v duchu uslyšela babiččino nesouhlasné mlasknutí.

Ostatní by si nikdy neměli všimnout tvého lčení, Lio. Pokud si tedy nepřiješ, aby si tě všimli, ale neviděli tě.

Tehdy ji jako náctiletou dívku, která zbožňovala lesk na rty, tenhle tajemný a kritický komentář otrávil. Teď by nemohla tvrdit, že se babička mýlila.

Sousedka se šourala po mramorové podlaze a oči upírala za Liu na vysoký obraz aktu, který sál opřený ve spoře osvětleném bytě. Tvářila se stejně šokovaně, jako se Lia cítila, když poprvé otevřela dveře, ale stařenin šok se rychle měnil v jasný odsudek. Lia nasadila úsměv a vrátila se do dveří, aby zablokovala výhled do bytu.

Žena se zakabonila a natahovala krk, aby dohlédla za ni.

„Dobré odpoledne,“ oslovila ji Lia zdvořile – způsoby vycepované v internátní škole vyžadovaly, aby pozdravila.

Pes jako v odpověď začal znovu se svou horečnou tirádou. Pronikavý zvuk se nemilosrdně odrážel od podlahy a stěn. Sousedčin obličej zkysl ještě víc. Odněkud ze záhybu šatů vytáhla kus klobásy. Štěkot umlkl a pichlavé

psí oči se momentálně neupíraly na Liu, ale na pamlsek v pokroucených prstech.

„Vy jste majitelka toho bytu?“ zeptala se žena do nastalého ticha hlasem, který připomínal smirkový papír.

„Ano.“ Tato skutečnost pro ni byla pořád tak nová a nezvyklá, že bylo těžké odpovědět s patřičnou sebejistotou.

„Bydlím tu celý život. Od roku 1943,“ pokračovala žena a přimhouřila oči.

Liin úsměv zrozpačitěl. „Ehm. To je dlouho...“

„Vím o všem, co se v tomhle domě děje. A za celou tu dobu do toho bytu nikdo nikdy nevšel, ani z něj nevyšel. Až teď.“

„Hmm,“ zahučela Lia nezávazně. Nebyla si jistá, jestli se jednalo o otázku, prohlášení, nebo obvinění. Přesunula obálku s právními dokumenty a přitiskla si ji k prsům.

„Bydlíte tu sama?“ Stařena zabloudila pohledem k Liině levé ruce.

„Prosím?“ Lia odolala pokušení schovat ruku do kapsy.

„Připadáte mi stará na to, abyste neměla manžela. Teď už je asi pozdě. Škoda.“

Lia zamžikala a zauvažovala, jestli slyšela správně. „Promiňte?“

„Znám lidi, jako jste vy.“ Sousedka zavětrila, zadívala se na Liin těžký batoh, tašku na složky a nakonec i na její holá ramena a šňůrku červených letních šatů zavázanou na šiji.

„Lidi jako jsem já?“ Lie docházela trpělivost, kterou vystřídal podráždění.

„Nechci slyšet hudbu. Žádné drogy, pití nebo mejdaný. Žádní cizí muži, kteří se mi budou po nocích plížit kolem dveří a hledat vás.“

„Pokusím se omezit cizí muže na denní hodiny,“ odpovíděla Lia přívětivě. Nedokázala si pomoci.

Celeste, která až dosud zůstávala zticha, vyprskla smíchy a pokusila se to zamaskovat kašlem.

Stařena se na ni prudce ohlédla.

„Dobré odpoledne, madam Hoffmannová,“ napřímila se Celeste. „Jak se dneska máte?“

Madam Hoffmannová sjela zamračeným pohledem Celestiny růžové vlasy a ušklíbła se. „Poběhlice,“ zahučela.

Celeste zazvonil mobil. Podívala se na displej a s omluvným pohledem směrem k Lie pronesla: „Povinnost volá. Ozvěte se, když budete něco potřebovat. A vítejte v domě.“ Otočila se a seběhla po schodech, čímž odstartovala další hysterický štěkot.

Lia využila vyrušení k tomu, aby zacouvala do bytu a zavřela za sebou dveře. Obklopila ji zatuchlá tma, ale vyhnula se tak dalšímu rozhovoru.

„Není divu, že se zlobíš,“ zašeptala směrem k obrazu nahé ženy, který stál někde před ní. „Taky bych byla našťvaná, kdybych už od roku 1943 měla takovou sousedku.“

Odpovědi se samozřejmě nedočkala.

Ve vzduchu visel těžký pach stárí a prachu, jenž naznačoval, že byt byl neobydlený mnohem déle než těch šest let, o kterých věděla Celeste. Lia postavila batoh na zem a počkala, až se její oči přizpůsobí šeru. Hlouběji v bytě, na straně obrácené do široké, slunné ulice, pronikaly dovnitř zpoza těžkých závěsů zakrývajících okna tenké paprsky světla. Bylo jich dost, aby člověk vytušil obrysy věcí, ale málo na to, aby viděl cokoli jasně.

Lia opatrně vykročila z předsíně, kolem šerého obrysu obrazu opřeného o stůl, a zamířila k oknům. Podlaha pod jejíma nohama s každým krokem zapraskala, jako by i ona těžce nesla, že sem Lia takhle vnikla. Došla k závěsům a zvedla ruku. Špičkami prstů nahmatala těžkou látku, která jí připadala jako damašek. Zatím dobré. Nic na ni nevyskočilo, nepadlo na hlavu ani nepřeběhlo přes prsty u nohou. Našla okraj závěsu a uslyšela, jak na

tyči kdesi nad ní zarachtaly kroužky. Prudce závěs odhrnula.

A okamžitě toho zalitovala.

Starými okenními tabulemi dovnitř vniklo oslnivé sluneční světlo a z látky se zvedl hustý, dusivý oblak prachu. Lia se dávivě rozkašlala, až jí do očí vhrkly slzy. Honem sáhla po okenní kličce a nesmírně se jí ulevilo, když zdráhavě povolila. Pootevřela jedno okenní křídlo s tabulí z olovnatého skla, nedbajíc na skřípavý protest pantů, a nastavila obličej čerstvému vzduchu.

Tak zůstala dobrou minutu, s hlavou vystrčenou z okna, lapala po dechu, kašlala a snažila se nemyslet na to, jak absurdně se musí jevit lidem dole. Možná měla nechat dveře bytu otevřené dokořán. Možná sem měla jako první poslat tu okouzlující madam Hoffmannovou.

Záchvat kašle konečně odezněl. Lia se zhluboka nadechla, narovнала se a v duchu se obrnila proti tomu, co tu možná najde. Pomalu se odvrátila od okna. A zjistila, že babička jí neodkázala byt.

Odkázala jí muzeum.

Ve vzduchu pořád vířil prach, ale jasné světlo ozařovalo stěny se vzorovanou tapetou šedomodrého odstínu nebe před bouří. Na stěně proti oknu visely desítky krajinek a mořských scenerií v pozlacených rámech, na některých byly vyobrazeny venkovské výjevy, na jiných plavidla navěky strnulá na cestě k obzoru, ale všechny hýřily barvami.

Uprostřed pokoje proti sobě stály dvě tyrkysové čalouněné pohovky z doby Ludvíka XV. a mezi nimi se rozkládal široký perský koberec. Zboku k pohovkám přiléhal dlouhý psací stůl a právě o něj se opíral vysoký obraz nahé ženy obrácený ke dveřím, aby přivítal každého, kdo vstoupí.

U zadní stěny vedle oken se nacházel krb se zdobnou mramorovou římsou. Vysoko nad ní ze zdi trčela konzole, jež naznačovala, že tu kdysi bývalo nějaké umělecké

dílo – nicméně ať se jednalo o cokoli, teď už tu nebylo. A ze stropu uprostřed místnosti visel křišťálový lustr, jehož třpyt jen částečně tlumila vrstva prachu.

Lia omámeně vykročila dál do bytu. Zastavila se u elegantního stolku vedle pohovky, aby si prohlédla zarámované fotografie na něm. Opatrně jednu zvedla a otřela sklo. Snímek zachycoval mladou ženu opírající se o pouliční lampu před jazzovým klubem. Na sobě měla hedvábné, perlami posíté šaty, které obepínaly její křivky jako druhá kůže, a přes ramena si nedbale přehodila kožešinové boa. V jedné ruce držela cigaretovou špičku a do objektivu hleděla se smyslnou netečností. Lia otočila rámeček. Na zadní straně bylo tužkou napsáno: *Estelle Allardová, Montmartre, 1938.*

Lia polkla.

Ačkoli jí právníci opakovaně tvrdili, že tento byt patřil Estelle Allardové, uvědomila si, že tomu až doteď tak úplně nevěřila. Nevěřila, že by babička, která se jí ani jedinkrát nezmínila o tom, že by někdy byla v Paříži, natož že by tu bydlela, tak dlouho uchovávala tak obrovské tajemství.

A vůbec si nedokázala představit, proč by to babička dělala.

Postavila fotografii zpátky na stůl a prohlédla si druhou. Na té Estelle seděla za volantem nízkého mercedesu, vykláněla se z okénka a smála se na fotografa. Rozpuštěné vlasy jí padaly na ramena, klobouček měla stažený nad jedno oko. Lia zamrkala a pokusila se nějak propojit tyto smyslné, nespoutané snímky s přísnou, rezervovanou ženou, již znala. Nedařilo se jí to.

Obrátila pozornost k poslední fotografii a zamračila se. Pohled jí oplácel německý důstojník, vážný a bez úsměvu. Podle uniformy bylo zjevné, že jde o snímek z první světové války. Lia ho zachmuřeně otočila, ale tady nebylo zezadu napsáno nic. Postavila snímek na stůl a podívala se na štos časopisů ležící vedle.

Ten horní teď odsunula ke straně. Výtisk pod ním se bez vrstvy prachu dal snadno přečíst. V levém horním rohu se skvěl červený titul *Signal* a obálce vévodil německý voják s upřeným pohledem. Po hřbetu časopisu se táhl pás stejně červeného odstínu jako titul, tentokrát s jasně čitelnými slovy *září 1942*. Lia sebou trhla.

„To není možné,“ pronesla do ticha, jako by se to tím stalo skutečností. Aniž by časopis otevřela, věděla, co v něm najde. Německou propagandu a nablýskané fotografie, vydané v době, kdy nacisté obsadili a okupovali tohle město.

Znovu se zadívala na mladou Estelle Allardovou, která se smála za volantem mercedesu, a na bezejmenného německého důstojníka, ale pak se odvrátila od snímků, časopisů i všech jejich zlověstných náznaků. Se žaludkem staženým obavami prošla kolem krbové římsy a zahrnula za roh. Zde se prostor zužoval do formální jídelny. Uprostřed stál stůl z růžového dřeva, kolem něj osm stejných židlí. U stěny po své pravici uviděla skříň vyšší než ona, na jejíchž policích stály řady křišťálového, stříbrného a porcelánového nádobí.

Na protější stěně visela další sbírka obrazů: okouzlujících a strhujících portrétů mužů a žen v šatech z dob dávno minulých. Lia se kousla do rtu, až ji to zabořilo. Její obavy se prohloubily. Umělecká díla představovala během nacistické okupace oblíbený suvenýr, nacisté uloupili celé sbírky...

„Nech toho, Lio,“ napomenula se. Bylo jí jedno, jak pošetile to zní, když mluví sama se sebou. „To je přece nesmysl.“

Ano, v bytě se nacházela nacistická propaganda. Ale jedna fotka a několik časopisů přece ještě nedokazovaly, že obrazy na stěnách jsou kradené nebo získané jinou nelegální cestou. Nedokazovaly, že je babička schválně nechávala tady, v tomhle bytě, z jiného důvodu, než že se jí ty obrazy zamlada líbily. Vymyšlení konspiračních

teorií by měla přenechat Hollywoodu. A radikálním fanatikům.

Odrhla pohled od obrazů a jídelnou prošla do chodby. Vpravo se nacházely dveře do kuchyně s malými kamny, lednicí a hlubokým dřezem zapuštěným do pultu, na němž stála jediná křišťálová sklenice.

Vlevo byly otevřené francouzské dveře do místnosti s matným obrysem postele se čtyřmi sloupky: ložnice. Podobně jako v obývacím pokoji prosvítaly na opačné stěně tenké proužky slunečního světla. Lia vešla do ložnice, vyhnula se posteli a mnohem opatrněji než prve roztáhla těžké závěsy.

Rozhodně se jednalo o ženský pokoj: růžové tapety vypadaly překvapivě zachovale, jen u stropu jejich barva zežloutla a vybledla. Zařízení místnosti tvořila široká postel, toaletní stolek se židlí a obrovská skříň s vyřezáváním ve venkovském stylu. Postel byla pečlivě ustlaná a ložní prádlo by po vyprání patrně mělo stejný růžový odstín jako stěny.

Jediným prvkem, který narušoval zdejší pořádek, byla část oděvu nedbale pohozená na hladkém přehozu, pomačkaná, zapomenutá a zešedlá od prachu. Lia k ní přistoupila, aby ji zvedla za tenká ramínka, a uvědomila si, že jde o večerní róbu. Krásné šaty z hedvábného citronově žlutého šifonu a krepu, pošíité křišťálovými sklíčky – takové by byly přímo nemravně drahé v jakémkoli století. Jak to, že tu ležely pohozené jako staré ponožky?

Zmateně upustila šaty zpátky na postel a pohlédla k úzkému, klenutému dveřnímu otvoru v koutě za skříň. Vedl do místnůstky, která se podobala moderní šatně, i když byla sotva dost velká, aby se do ní dalo vstoupit. Po obou stranách visely šaty, kožichy a kabáty natolik natěsnané a v takovém počtu, že přes ně Lia ani neviděla stěny. Na zemi byly vyrovnané desítky a desítky bot, na polici nahoře zase krabice na klobouky, před

nimiž spočívaly menší krabičky na šperky, některé potažené kůží a saténem.

„Panebože,“ vydechla Lia nad tím nepochopitelným, výstředním nadbytkem.

Vycouvala ven a opatrně otevřela skříň – očekávala další záplavu oděvů, skříň však byla téměř prázdná. Její prostorný vnitřek ukrýval jen asi šestery šaty.

Šaty, chráněné před letitým prachem, představovaly sbírku zakázkových modelů z hedvábí a saténu, všechny skvostně zdobené a promyšlené do sebemenších detailů. Lia přejela prsty po safírové sukni, ale rychle zase ucukla, aby ji neušpinila. Zavřela skříň a opřela se o ni čelem. Všechny ty šaty, boty, kožichy – jen v oblečení tu bylo celé jmění. A další nepochybně i ve starožitném zařízení a uměleckých dílech.

To vše tu bylo ukryté přes sedmdesát let.

Lia se ponořila do temných hlubin myslí. Ochromující, šílených hlubin, které ji nutily k unáhleným, odpudivým závěrům. Zvedla hlavu a zhluboka se nadechla, aby se uklidnila. Domněnky nikdy nekončí dobře – to ji naučila životní dráha zasvěcená vědě. Bude k babičce přistupovat s presumpcí neviny. Neuvěří v nejhorší, dokud nenajde nezvratný důkaz.

Dohady zatím odsune stranou. Místo toho si sepíše seznam úkolů, které je třeba udělat, povinností, jež vyžadují její okamžitou pozornost. Seznamy se skládají z čísel a objektivních potřeb, ne ze spekulací a odhadů. Seznamy jsou upořádané a racionální. Kdykoli v životě čelila chaosu a nejistotě, vždycky jí pomáhaly soustředit se na to, co mohla ovlivnit. Ano, pečlivě promyšlené seznamy byly přesně tím, co teď potřebuje.

Hned se cítila o něco líp. Zamířila ke dveřím z ložnice, ale když zahlédla svůj odraz, zastavila se. Zrcadlo na toaletním stolku bylo trochu zašlé, ale i tak ukazovalo ustarané vrásky na jejím čele. Téměř nedobrovolně klesla na židli, aniž se zabývala prachem nebo spustila oči ze

svého odrazu. Byla její babička poslední, kdo se díval do toho zrcadla? A kdyby se Lia dokázala vrátit v čase, co by spatřila? Koho by tu viděla?

Sklopila oči k desce stolu. Uprostřed stála sbírka dekorativních skleněných lahvíček. Vedle ležely odhozené dámské rukavice, ponechané tam, kam dopadly, a u nich stála o podstavec zrcadla opřená kartička. *Nejspíš pohlednice*, pomyslela si Lia a sáhla pro ni.

Byla na ní černobílá fotografie dlouhé budovy s řadou římských sloupů podél průčelí jako u starověkého chrámu. Působivou architekturu kazila jen nacistická vlajka, hrdě vlající v popředí. Obavy se vrátily a přetavily se v něco mnohem zlověstnějšího. Lia pohlednici velice pomalu otočila.

Pro krásnou Estelle, stálo vzadu načmáráno vybledlým inkoustem. *S díky Hermann Göring.*

Upustila pohlednici, jako by ji kousla, a vyskočila na nohy, až se židle překotila na zem. Zoufalství se v ní svářelo s odporem a nevolností. Byla tak hloupá! Jenom hlupák by se držel naděje jako klíště. Jenom pošetilý blázen by odmítal přijmout důkazy roztroušené po celém bytě. Pokud šlo o nezvratné důkazy, nedokázala si představit pádnější.

Pořád netušila, proč se babička rozhodla odkázat tenhle byt právě jí, ale důvod, proč držela jeho existenci v tajnosti, byl náhle nad slunce jasnější. Babička, žena, která každý rok v květnu vyvěšovala francouzskou vlajku a opakovaně mluvila o své lásce k vlasti, vůbec nebyla vlastenka. Byla to lhářka, zrádkyně a podvodnice.

Její babička kolaborovala s nacisty.

K A P I T O L A

2

Sophie

WIELUŃ, POLSKO
31. SRPNA 1939

Sophii Seymourové bylo osm let, když poprvé slyšela, jak ji někdo označuje za nenormální.

Stalo se to na narozeninové oslavě Heloise Postlewaitheové, které se Sophie účastnila jen proto, že paní Postlewaitheová pozvala celou dceřinu třídu z letní nedělní školy. Oslavu charakterizovaly nóbl šaty se spoustou volánů, nazdobené dorty, vlažný čaj a hry, které Sophii upřímně řečeno nudily k smrti. Nakonec se nepozorovaně vytratila od pronikavého hlaholu škatulata, hejbejte se a chodí pešek okolo a vystoupala do knihovny v prvním patře.

Celé venkovské sídlo Postlewaitheových bylo velkolepé a o knihovně to platilo beze zbytku. Zde, v požehnaném tichu a měkkém odpoledním světle, si Sophie našla učebnici latiny, jež se tu nepochybně ocitla jako upomínka některého Postlewaithea na roky strávené

na škole v Etonu. Jako osmiletá už mluvila plynňě francouzsky, španělsky a italsky, ačkoli s původním jazykem, od něhož jsou všechny tyto řeči odvozené, se nikdy nesešla. Latina ji okamžitě zaujala, takže se s knihou uvelebila v koutě místnosti.

Tolik se ponořila do nově objeveného studia, že neslyšela, jak ostatní zjistili, že se ztratila. Nevěděla nic o povyku a panice vyvolané zjištěním, že se pohřešuje osmiletá dívka, a neslyšela hlasité obavy pronášené po prvním, bezvýsledném kole pátrání, že snad spadla do jednoho z mnoha jezírek na pozemcích sídla a utopila se.

Teprve když ji nanejvýš rozrušená paní Postlewaitheová konečně o hodinu později objevila v knihovně, Sophie pochopila, že se něco děje. Paní Postlewaitheová zvedla dívku na nohy a úlevu rychle vystřídal vztek. Vyškubla jí učebnici z rukou.

„Co je to s tebou?“ obořila se na ni se znepokojivě brunátným obličejem pod stylovým účesem, který kupodivu zůstal dokonale bezchybný.

„Nic,“ odpověděla Sophie a nechápavě zamrkala.

„Odešla jsi z oslavy.“

„Z toho hluku mě bolely uši,“ vysvětlila Sophie zdvořile.

„Zničila jsi Heloise oslavu,“ zasyčela paní Postlewaitheová. „Celou jsi ji zničila.“

„Já vám nerozumím.“

„Všichni jsme tě museli hledat. Mysleli jsme, že ses utopila.“

Sophie zavrtěla hlavou. „Já umím plavat,“ pokusila se hostitelku uklidnit. „Mamka zapsala mě i bratra do kurzů, než jsme směli chodit sami ven.“

Paní Postlewaitheová znechuceně našpulila rty. „Mожná tě matka měla taky naučit, že krást se nemá. Brát věci, které ti nepatří.“

„Já jsem nekradla,“ ohradila se Sophie. „Jenom jsem si četla. A zase bych tu knihu vrátila.“

Paní Postlewaitheová se podívala na učebnici. „A ještě k tomu jsi lhářka,“ obvinila ji. „Tohle číst neumíš.“

„Umím.“ Sophii ještě nikdy nenazval dospělý člověk lhářkou. Cítila se hrozně. „Je to jenom latina,“ snažila se vysvětlit paní Postlewaitheové. „Tahle kniha začíná základy gramatiky v tabulkách a postupně je používá k výstavbě složitějších vět. Není to tak těžké. Můžu vám to ukázat.“

„Já nepotřebuju, abys mi něco ukazovala. Já znám svoje místo ve světě. A ty by ses měla naučit znát to svoje.“

Paní Postlewaitheová hleděla na Sophii a Sophie hleděla zase na ni.

„Nejsi normální,“ pokračovala paní Postlewaitheová. Její výraz byl právě tak tvrdý a chladný jako diamanty, které jí visely kolem krku. „Nikdo tě nikdy nebude chtít. Jsi divná.“

Od tohoto rozhovoru uplynulo už třináct let, ale Sophie na něj nikdy nezapomněla.

„Jsem nenormální?“ zeptala se s pohledem upřeným do stropu.

Piotr se na posteli vedle ní překulil. Tmavé vlasy měl rozčuchané a v očích barvy Baltského moře mu jiskřilo pobavení. „To má být chyták? Test pro novomanžela?“ Podepřel si hlavu polštářem.

„Ty se mi směješ.“

„Po takové otázce si to zasloužíš.“ Natáhl k ní ruku a pohladil ji po nahém rameni. „Snad nelituješ, nebo ano?“

„Lituju, že jsme to neudělali dřív.“

„Tak to jsme dva.“ Piotr Kowalski se usmál. „Kdybych tušil, že řekneš ano, požádal bych tě o ruku hned toho dne, co jsi mě přejala na kole.“

„Já jsem tě nepřejala. Vyhnula jsem se ti a narazila do stromu. Víceméně.“

„Ne, myslím, žes mě přejala schválně. Nemohla sis pomoci,“ škádlil ji.

„Přejela jsem tě, protože jsem jela pozdě do práce. A měl bys vědět, že jsem dělala, co jsem mohla, abych se do tebe nezamilovala.“

„Hm.“ Piotr se předklonil a políbil ji s důkladností, z níž se jí propnulý špičky u nohou. „Neměla jsi sebe-menší šanci, ženo moje.“

Sophii se podařilo přikývnout, protože měl pravdu. Láska oděná do zelenohnědé uniformy důstojníka polského jezdeckta neklela ani nezuřila, když ji Sophiina nepozornost a spěch srazily k zemi. Místo toho jí něžně pomohla na nohy. Sophie měla roztrhané punčochy, které se už nedaly zachránit, odřené a bolavé koleno a rozražený ret, z něhož jí tekla krev. Ten muž jí klidně narovnal kolo a se starostlivým výrazem se otočil zpátky k ní.

Nato se před ním pěkně ztrapnila: tváří v tvář jeho laskavosti a neskutečně krásným modrým očím blekota omluvy a koktala cosi o tom, že se potřebuje vrátit na ambasádu. On jenom navlhčil vodou z polní láhve plátěný kapesník a otřel jí ze rtu krev s něhou, z níž jí zničehonic bylo do pláče. Utekla před ním, neohrabaně nasedla na kolo a šlápla do pedálů. Teprve na velvyslanectví si uvědomila, že pořád mačká v ruce jeho kapesník, teď už celý špinavý a zmuchlaný.

Zamkla se na toaletě a upravila se, jak jen dokázala nejlíp, skrznaskrz vyděšená. Praktická část její osobnosti věděla, že toho vlídného modrookého důstojníka už nejspíš nikdy neuvidí, ale místo úlevy jí cloumala hluboká lítost.

„Proč jsi toho dne přišel?“ zeptala se najednou. „Myslím na velvyslanectví.“

„Protože ta pozoruhodná a krásná blondýnka, která se mi pořád dokola omlouvala nejmní ve čtyřech jazycích, mi ukradla jediný kapesník a já jsem ho chtěl zpátky.“

„Přinesl jsi květiny.“

„Protože mi ukradla taky srdce. Ačkoli to jsem nikdy zpátky nedostal a ani ho nechci. To už bude napořád tvoje, *moja kochana*.“

Sophie se podívala na svůj prsten. V dlouhých pa-prscích slunce, které zahájilo sestup za městské střechy a věže, se rubín a maličké perly třpytily a leskly. „Piotře Kowalski, jsi nestydatý romantik.“

„Přiznávám.“ Uličnický se na ni zazubil. „Proto mě přece miluješ.“

„Miluju tě, protože jsi laskavý, statečný a čestný. Protože jsi trpělivý, něžný a chytrý.“

„A co pohledný?“

„Nejhezčí muž ze všech,“ usmála se Sophie.

„Opravdu? Pokračuj. Co dalšího na mně miluješ?“

„Teď už si jenom říkáš o lichotky.“

„Ano. Ty přijdeš na řadu později. Slibuju, že to bude stát za to.“

Sophie se zasmála, ale rychle zvažněla. „Miluju tě, protože toho dne, kdy jsem ti řekla, že bych se mohla stát profesorkou jazyků na Oxfordu, ses mě zeptal, proč už jsem se nepřihlásila. A kde budeme bydlet.“

„To byly naprosto oprávněné otázky.“

Sophie si pohrávala s okrajem přikrývky. „Většina mužů by nesouhlasila.“

Piotr ji chytil za ruku. „Já nejsem jako většina mužů. Odkud se v tobě bere tahle nejistota?“

„Z dětství,“ zamumlala Sophie. „Omlouvám se. Tohle je trapné téma k hovoru, absolutně nevhodné pro romantickou svatební noc.“

Piotr se posadil. Hotelová postel zaprotestovala proti jeho náhlému pohybu. Objal ji paží kolem ramen a přivinul ji k sobě. „Muž, který by si přál uhasit oheň, co v tobě tak jasně plane, není pravý muž. Ať si přeješ jít za jakýmkoli snem, půjdu s tebou.“

„Teď jsem ta nejšťastnější holka pod sluncem,“ zašep-tala a vzhledla k němu.

„Opatrně,“ varoval ji s ohníčky v očích. „Někdo by tě mohl obvinít, že jsi nestydatá romantička.“

„Ženy v naší rodině nejsou romantičky, nestydaté ani jiné,“ popotáhla. „To necháváme našim mužům.“

„Nemůžu se dočkat, až je poznám.“

„Poznáš je.“

„Nebudou se zlobit? Že jsem si vzal jejich dceru, aniž bych se s nimi setkal?“

Sophie se kousla do rtu. Kam až sahaly její vzpomínky, manželství vždycky představovalo nepřítel její ambicí i snů a protivníka její nezávislosti a svobody. Odpor k instituci manželství u ní narůstal pokaždé, když ji nějaká všetečná matrona upozornila, že je dávno na čase, aby zanechala pošetilých studií a udělala to, co je přirozené a normální: dobře se vdala a usadila se.

Tisíckrát své rodině přísahala, že se nikdy nezamiluje a nevdá. A teď si tisíckrát sedala k psacímu stolu, aby rodině oznámila, že lhala. Ale nikdy nenašla správná slova. Napraví to hned, jak se zítra vrátí do Varšavy.

„Budou tě zbožňovat,“ ujistila ho. To byla pravda.

„Kéž by moji rodiče byli naživu a mohli tě poznat,“ vzdychl Piotr a pohladil ji prstem po paži. „Ačkoli by se zhrozili, že jsem si tě nevezl před stovkou lidí v kostele plném květin a se žesťovou kapelou, která by nám zahrála, až bychom vycházeli ven. Nebo že jsem tě na líbánky neodvezl do Paříže nebo do Vídně a nespali jsme v hedvábném povlečení.“

„To všechno zní hrozně složitě.“ Sophie mu stiskla ruku a proplekla svoje prsty s jeho. „Svět je už tak dost komplikovaný.“

„Ani jsem se neosvědčil jako pořádný fotograf.“

„Nijak zvlášť jsem nestála o to, abych si vzala pořádného fotografa.“

„Moc legrační.“

„Miluju tě,“ řekla prostě, i když jí ta slova připadala zcela nedostatečná pro bouři emocí, jež jí svírala hrud.

Zahleděl se jí do očí. Úsměv nahradil vážný výraz. „Já tebe taky.“

„Kéž bys neměl tak krátkou dovolenku. Kéž by ses zítřka nemusel vracet ke svému pluku. Nechci tě zase tak rychle ztratit...“

„Tohle byla ta nejlepší dovolenka v mém životě,“ přerušil ji. „A nemůžeš mě ztratit. Budeš mě mít na krku pořád. Nosíš teď stejné příjmení jako já. Na prstě máš prsten mojí babičky. Jsem úplně a dokonale tvůj.“

Sophie zavřela oči a zaposlouchala se do pravidelného tlukotu jeho srdce.

„Odpověď na tvou otázku zní ne,“ dodal za chvíli. „Nejsi nenormální, ale neobyčejná.“ Jeho rty našly prohlubeň za jejím uchem. „Neobyčejně chytrá, neobyčejně krásná.“ Rukou pod příkrývkou jí zajel k boku. „Ale hlavně,“ zašeptal, „neobyčejně okouzlující.“

Sophie otevřela oči. „Ukaž mi jak,“ vydechla.

A on poslechl.

Nevěděla, co ji probudilo.

Ležela v posteli a pozorně naslouchala, ale ticho v pokoji nenarušovalo nic než Piotrovo pravidelné oddechování. Její manžel měl opravdu řadu nápadů, jak co nejlépe využít ten krátký čas, který jim zbýval, než se bude muset přihlásit u svého pluku, ale totéž platilo o ní. Oba nakonec v časně ranních hodinách vyčerpaní upadli do hlubokého spánku.

Sophie opatrně vstala z postele a co nejtíšeji otevřela kufrík, aby v něm nahmatala oblečení.

„Už vstáváš?“ zamumlal rozespalé Piotr.

„Jenom se jdu podívat na východ slunce,“ odpověděla a přetáhla si přes hlavu šaty. „Spi dál.“

„Ani nápad. Tohle je první úsvit našeho společného života. Půjdu s tebou.“ Postel zavržala a rozsvítilo se světlo.

Sophie si zapnula límeček šatů a obula se. Piotr se k ní záhy připojil a společně vyšli před starou kamennou

budovu. Otočili se zády k prázdné ulici vedoucí do centra, obešli hotel a ocitli se na opuštěném zatravněném pozemku. Podle dlouhé, polorozbořené budovy, která chátřala na jeho jižní straně, Sophie odhadla, že tohle místo kdysi mohlo sloužit jako vozovna kočárů.

Ráno začalo zbarvovat východní obzor měkce zlatavou září lemovanou fialovými odstíny, jež zatlačovaly ustupující noc. Bylo chladno, ve větru se daly vycítit ostré drápky blížícího se podzimu. Sophie vzala Piotra za ruku a odvedla ho po vyšlapané pěšině přes prostranství k brance. Rosa jí smáčela prsty u nohou, kdykoli se jimi otřela o stébla trávy.

Dospěli k vrátkům a Sophie se naklonila přes plot. Jeho hrubé dřevo se jí zarývalo do rukou, ale nevšímala si toho – potěšilo ji, když zjistila, že za ním se pase grošovaná klisna s hříbětem. Obě zvířata se nořila z matného pološera jako přízraky. S prsty mlhy, které se přelévaly ve vysoké trávě, a s čím dál světlejší oblohou za sebou koně vypadali, jako by pózovali pro pohlednici – pro ten druh fotografií z polského venkova, které se prodávají na varšavských ulicích. Krása scenerie ji přiměla k povzdechu. Tenhle okamžik si chtěla vrýt do paměti jednou provždy.

„Není to nádherna?“ zašeptala šťastně.

„Je to moc pěkný hřebeček,“ odpověděl Piotr. „Už teď se mi líbí jeho plece a nohy.“

Sophie protáhla obličej. „Myslím krajinu, drahý,“ utrouсила suše.

Políbil ji. „Ta taky.“

Zrzavý koník na pastvině poskakoval a dováděl, až se v jednu chvíli málem svalil na bok.

Sophie se zasmála. „Myslím, že se na tebe snaží udělat dojem. Asi usiluje o místo ve vojenské jízdě.“

„Možná.“ Piotr se protáhl plotem a zvedl ruku. „Pojď,“ vyzval ji s úsměvem. „Seznámíme se.“

Sophie ho následovala. Jako dítě nikdy nejezdila na koni – rodiče na rodinném sídle v Norfolku žádné ne-

měli –, ale Piotr ji často brával s sebou a netrvalo dlouho, než začala jeho hlubokou náklonnost k těm ušlechtilým zvířatům sdílet.

Klisna je přivítala zaržáním a vykročila k nim, zatímco hříbě skotačilo opodál. Klisna se zastavila vedle Piotra a jemně mu vydechla na paži. Piotr zvedl ruku a pohladil ji mezi ušima. Něco při tom šeptal, ale Sophie neslyšela co. Kůň sklonil hlavu.

„Očaroval jsi ji.“ Sophie sledovala, jak manžel klisnu hladí. Vždycky se jí líbily Piotrovy ruce, silné, drsné, mizolnaté, ale zároveň i nekonečně něžné. I ta nejrozrušenější zvířata se pod jejich dotykem uklidnila.

„Nic takového jsem neudělal,“ odpověděl potichu. „Jenom jsem se jí představil. Hříbě přijde, až bude samo chtít.“

Sophie pozorovala, jak hřebeček obchází Piotra a klisnu a pohazuje hlavou. Konečně se opatrně přiblížil a čenichem se téměř dotkl Piotrovy košile. Piotr se nehýbal, jen dál hladil klisnu po krku a tiše na ni mluvil. Hříbě se přiblížilo ještě víc a Piotr přenesl ruku z klisny k němu. Hříbě couvlo. Piotr obrátil pozornost zpátky k matce.

„Je plachý,“ poznamenala Sophie.

„Ne,“ zašeptal Piotr. „Jenom mi připomíná, že důvěru si musíš získat.“

Hříbě se vrátilo k Piotrovi a tentokrát neucuklo, když k němu zvedl ruku. Položil dlaň hřebečkovi na kohoutek, jen na pár vteřin, a opět ji sejmul. Hříbě sklonilo hlavu a přiblížilo se k němu o další krok.

„Vidíš?“ vydechl Piotr. Hladil hříbě po hřbetě, pomalu a jemně. „Důvěra nemůže být jednostranná. Jednoho dne po tom koni možná bude někdo žádat nemožné. Aby se rozběhl do nebezpečí, ačkoli mu všechny instinkty budou našeptávat, ať utíká opačným směrem. Ale on poslechne, protože tomu člověku bude důvěřovat. Důvěra je nejdůležitější ze všeho.“

Spustil ruku, ustoupil od koní, aby se připojil k Sophii, a jednou rukou ji objal.

Položila mu hlavu na rameno. Srdce jí svírala tichá bolest. Přála si, aby mohli zůstat v téhle dokonalé chvíli napořád, ale cítila, jak čas plyne. Jak jim dochází. „Kéž bys nemusel odjet,“ vzdychla.

„To ty jsi ukradla auto ministerstva zahraničí a musíš ho vrátit, než ho začnou hledat.“

„Já ho neukradla, půjčila jsem si ho. Dostanou ho zpátky, než si vůbec všimnou, že chybí. A jak nakládám se svými volnými dny, to je moje věc. Neměň téma.“

Stiskl jí rameno. „Můj pluk ani není zmobilizovaný.“

Sophie se ušklíbala. „Ale byl.“

„Na den mobilizovali všichni. Ale teď ne. Připadá mi, že to bylo jenom takové nervózní čekání na něco, co se možná vůbec nestane. Většina kluků v oddílu si myslí, že nás nečeká žádná akce.“

„Většina kluků ve tvém oddílu neslyšela to co já na ambasádě,“ zamumlala Sophie.

„Hitler je ctižádostivý a arogantní, jistě, ale není hlupák. Podle mě nebude vpádem do Polska riskovat válku s Británií a Francií.“

„Já si tím tak jistá nejsem, Piotře. Dělá mi to starosti.“

Piotr se k ní otočil čelem. „Já vím. Mně taky.“

Sophie si povzdechla a sledovala, jak se klisna s hříbětem vzdalují stranou. „Promiň. Domluvili jsme se, že v tom krátkém čase, který nám tu zbývá, nebudeme mluvit ani o politice, ani o válce.“

„Neomlouvěj se.“ Zastrčil jí uvolněný pramen vlasů za ucho. „Možná bychom měli. Možná bychom si měli promluvit o tom, co se stane, jestli se Němci rozhodnou udělat nějakou hloupost.“

Sophie se zamračila.

„Podle mě bys měla opustit Polsko.“

„Cože? Ne.“

„Jenom dokud se situace neuklidní...“

„A kam bych jela?“

„Přinejmenším do Francie. Z Francie by ses pak mohla vrátit do Anglie, kdyby...“

„Ne. Můj domov je u tebe.“

„Chci, abys byla v bezpečí.“

„Já budu v bezpečí. Budu ve Varšavě. Tam, kde jsem potřeba. Tam, kde můžu aspoň trochu přispět k diplomatickému úsilí na odvrácení katastrofy.“ Přitiskla se k němu a oběma rukama ho objala kolem pasu. „Neuteču a ty mě nepošleš pryč. Jsme v tom spolu, ať přijde cokoli.“

„Ale jestli dojde na nejhorší a začne válka, potřebuju vědět, že jsi v pořádku.“

„Já budu v pořádku...“

„Slib mi, že až přijde čas, zachováš se rozumně, Sophie. Že se o sebe postaráš a neuděláš nějakou hloupost.“

„Piotře...“

„Slib mi to,“ naléhal.

Kousla se do rtu. „Slibuju.“

„Děkuju.“ Piotr opřel svoje čelo o její. „Ve skutečnosti jsem nečekal, že bys s odjezdem souhlasila.“

„Prima. Jsem ráda, že jsme si to ujasnili.“ Zachvěla se v poryvu silnějšího větru.

„Smím tě aspoň odvést dovnitř a zahřát tě?“ zeptal se.

„Hm. Tenhle nápad se mi líbí mnohem víc.“

Ruku v ruce vykročili zpátky k hotelu. Grošovaná klisna se pásala na trávě kousek od nich a hříbě ji dovádivě obíhalo.

Sophii zakručelo v žaludku. „Myslíš, že se nám podaří sehnat něco k jídlu...?“

Klisna náhle zvedla hlavu a zastříhala ušima. Dívala se směrem k hotelu.

Sophie se zastavila a Piotr s ní, ale na sešeřelém pozemku neviděli nic, co mohlo klisnu poplašit. Kdesi na ulici začal naléhavě štěkat pes a vzápětí se k němu přidalo několik dalších. Sophie se zamračila. Klisna zafrkala

a couvla. S rozšířeným chřípím a zvednutou hlavou se rozběhla ke konci pastviny, hříbě za ní. A když odeznělo dusání kopyt, Sophie uslyšela motory.

Nejdřív nechápala, odkud se zvuk nese. V první chvíli nerozeznala pronikavé kvílení rychle klesajících letadel, dokud se na jihozápadní obloze neobjevil záblesk. Němě zírala, jak se tečky zvětšují a jsou stále hlasitější. Blížily se k městu.

„Ty jsou naše?“ zašeptala.

„Ne,“ zachraptěl Piotr.

První bomba vybuchla kdesi v centru – tlumené žuchnutí následovala série explozí. Do vzduchu se zvedl oblak kouře a prachu, ale přilétala další letadla. Na spodních stranách křídel teď bylo vidět černobílé kříže. Zaduněly další výbuchy, nekonečná symfonie destrukce, která rozdechvěla zemi. A do toho zaznělo mrazivé staccato rychlé střelby.

„Kropí ulice kulkami,“ vykřikl Piotr a strhl Sophii kupředu. „Musíme se schovat.“

Rozběhli se z pastviny. Sophii vystoupalo srdce až do krku a útroby se jí svíraly strachem. Při přelézání branky si odřela ruce o dřevo a lem šatů se jí zachytil za hřebík. Letadla byla stále blíž. Sophie zoufale trhla šaty, aby se osvobodila, a přerývaně oddechujíc seskočila z branky. Piotr vedle ní ji pobízel k rychlejšímu běhu. Udělala pouhé dva kroky, když tu hotel přímo před jejíma očima pukl. Vzduchem se rozletěly kameny a tlaková vlna ji odmrštila zpátky k brance a na zem.

Při dopadu si vyrazila dech, a když se snažila nabrat vzduch, zavalil ji oblak prachu a naplnil jí ústa i nos. Začala se dávit. Otočila se na břicho, a aniž by dbala na ostrou bolest v žebrech, vlekla se zpátky na pastvinu, kolem roztrštěných sloupků a prken plotu. Dezorientovaně se zvedla na kolena, potom na nohy a dlaněmi si zakryla uši. Svět zvláště ztichl a jekot letadel nahradilo vzdálené zvonění.

Prach se pomalu usazoval, ačkoli k obloze dál šlehalý plameny a stoupaly sloupy dýmu jako šmouhy hrůzy na pozadí toho, co se ještě před chvílí jevílo jako dokonalé zářijové nebe. Na místě hotelu ležela hromada cihel a trámů, z níž jako zlomený zub trčela severní zeď. Sophie udělala několik kroků. Kde je Piotr?

Zakopla o hromadu rozbitých cihel, ze které nemístně vyčníval dámský střevíc. Vedle ležela odpovídající kabelka, z níž se vysypaly papíry a teď poletovaly sem a tam. Kolem se objevili lidé, pokrytí prachem a krví. Vypadali jako přízraky. Většina slepě prchala, jiní bezcílně bloumali a někteří se jednoduše přikrčili k zemi. Nikdo z nich nebyl Piotr.

Nad hlavou jí přeletěl stín a potom další. Země se jí chvěla pod nohama. Vlevo od ní z půdy tryskaly gejzíry kouře a prachu a těla lidí, kteří běhali kolem ní, se podivně cukala a pak se hroutila k zemi. Vtom ji chytily něčí ruce a otočily ji. Pohlédla do zářivě modrých očí a málem se rozplakala úlevou.

Piotr na ni něco křičel a ukazoval ke zchátralému přístřešku na kočáry, který ještě stál. Postrčil ji k němu a Sophie se pokusila přimět nohy k poslušnosti. Jako by běžela pod vodou, připadala si pomalá a nemotorná. Zvonění v uších sláblo a znovu ho nahradil řev a jek motorů. Ženský křik za Sophií zničehonic ustal.

Kouřovou stěnou, která stoupala z trosek hotelu, se nepozorovaně blížilo další letadlo a vzduch vyplnilo jeho pronikavé kvílení. Zemí otrásl nový výbuch následovaný rachotem střelby. Sophie v panice klopýtla, ale Piotr ji podepřel a pobídl ji, ať běží k tmavému otvoru, kterému už dávno chyběly dveře.

Byli skoro u domu, když se letadlo vynořilo z dýmu a půdu za patami jim rozryla kulometná palba. Piotr ji postrčil kupředu a Sophie tvrdě proletěla dveřním otvorem dovnitř. Ve chvíli, kdy se letadlo s řevem prohnalo nad nimi, ji zalehla Piotrova tíha, vyrazila jí vzduch

z plic a obličej přitiskla k zemi. Pevně zavřela oči, v ústech cítila měděnou chuť krve. Pokusila se pohnout, ale Piotrovo tělo ji pořád tlačilo dolů.

„Piotře?“ zachraptěla.

Neodpověděl.

„Piotře?“ vypravila ze sebe znovu. Vzdouvala se v ní nová hrůza. S námahou se zvedla na lokty. Piotrova tíha se jí pomalu začala sunout ze zad. Vyдалa neartikulovaný zvuk a horečně se vyprostila zpod manžela – děs jí dodával sílu, o které vůbec nevěděla, že v sobě má.

„Ne, ne, ne, ne, ne.“ Klečela vedle něj a bála se ho dotknout, ale bála se ho i nedotýkat.

Překulil se na záda a jeho tmavé řasy se přilepily k zaprášeným tvářím. Hrudník měl celý od krve, jež zbarvila jeho původně bílou košili strašidelně rudým vzorem.

Dýchal, ale jen mělce. Sophie mu roztrženým lemem šatů otřela krev ze rtů, tak jemně, jak jen dokázala.

Jeho víčka se zachvěla a otevřela.

„To jsi mě... zase... přejela?“ zasípal.

Sophie polkla vzlyk. „To zrovna ne.“

„Já to... tušil.“

„Budeš v pořádku,“ řekla mu. „Když jsi přežil mě, přežiješ i tohle.“

Možná se chtěl usmát, ale místo toho se mu znovu zavřely oči. „Neplač.“ Bylo ho sotva slyšet.

Sophie si otřela slzy, které se jí vyřinuly z očí, a dlaněmi sevřela jeho ruku. Měl studené prsty. Děsivě studené.

„Podívej se mi... do kapsy u košile,“ zašeptal.

Poslechla. Rozechvělými rukama v ní nahmatala fotografii, černobílý snímek, na němž seděla na hřbetě velkého valacha. Vítězoslavně se zubila do objektivu, vlasy rozpuštěné na ramena, šaty zablácené na loktech a na kolenou. Okamžitě tu fotku poznala.

„Tu jsi pořídil, když jsi mě vzal poprvé na koně.“

„Ano.“

„Přestala jsem počítat, kolikrát jsem z toho chudáka spadla.“

„A přesto ses... pokaždé zvedla.“ Zářivě modré oči se znovu otevřely a zahleděly se do jejích. „Dneska se musíš taky zvednout.“

Zavrtěla hlavou a zajíkla se. „Bez tebe ne.“

„Ať stojí za to, Sophie. Každý tvůj den, odteď napořád. Ať stojí za to.“

„Miluju tě.“ Už se ani nepokoušela zadržet slzy.

Blížilo se nové vzdálené hřmění a Sophie se sklonila nad Piotrem, jako by ho mohla ochránit před každou hrozbou, která k nim směřovala. Koutkem oka zahlédla, jak se kolem mihla klisna. Zrzavé hříbě nebylo nikde vidět.

Narovnala se a jemně políbila manžela na rty.

Čtrnáct hodin poté, co se stala manželkou, Sophie ovdověla.

K A P I T O L A

3

Estelle

POBLÍŽ MET, FRANCIE
17. ČERVNA 1940

Dvaadvacet vdov. Právě tolik mužů se snubními prsteny zemřelo, než je Estelle Allardová stačila dovézt sanitkou do polní nemocnice. A to sotva minulo poledne.

Nebyla si úplně jistá, proč si tohoto detailu začala všímat ani proč jí připadal tak podstatný. Každý z oněch mužů, které přepravovala z frontové linie, přece měl někoho blízkého, ať už byl ženatý, nebo ne. Snad proto, že odjakživa přemýšlela o tom, jaké to asi je milovat a být milována se vším všudy, jak naznačovalo manželství. Mít někoho, kdo přijímá vaše chyby, a navzdory nim vás miluje. Nebo možná právě díky nim. Milovat někoho tak hluboce, že si bez toho člověka nedokážete představit budoucnost.

Myšlenka na takovou lásku byla stejně tak lákavá jako děsivá, protože jste ji mohli ve vteřině ztratit. Jako se to